

Ter Laan

N.v.h.-N
024-80

Een maand geleden meldden wij op deze plaats dat het beroemde Nieuw Groninger Woordenboek van de vermaarde Groninger K. ter Laan zeer binnenkort zijn derde (fotografische) herdruk beleeft. Een feit dat niet alleen allen die de Groninger literatuur en geschiedenis een warm hart toedragen, verblijdt, maar dat ook voorzitter W. F. Nagel van Het Groninger Genootschap verheugt.

Zoals gemeld, wordt de eerste druk van het woordenboek, die in 1929 verscheen, herdrukt, en niet de tweede druk van 1952. Die laatste druk zou minder aanspreken dan de eerste, zo veronderstelden wij. Nagel heeft daar zijn bedenkingen over, al was het alleen maar omdat van die tweede druk nooit herdrukken zijn verschenen (zoals wel van de eerste

uitgave in 1974 en 1977). Een misvatting onzerzijds is geweest dat in die tweede druk van 1952 oude(re) uitdrukkingen werden weggelaten en vervangen door nieuwe(re). Het tegendeel blijkt het geval te zijn: in die tweede druk kon rekening worden gehouden met allerlei op- en aanmerkingen naar aanleiding van de eerste druk. Om echter de omvang van de tweede druk niet uit te laten dienen, werden de toelichtingen op de woorden daarin beknopter. Tenminste, in veel gevallen. Andere woorden worden in de tweede uitgave juist uitvoeriger behandeld, omdat daarover in de tussenliggende 23 jaren nieuwe gegevens naar voren kwamen.

De eerste druk van „Ter Laan” was geschreven in een spelling met veel accenten en andere leestekens; met de bedoeling het boek ook voor wetenschappelijke studies geschikt te

maken. Omdat de tweede druk bedoeld was „voor het gehele volk”, werd de spelling daarin zeer vereenvoudigd. Het boek wilde de grondslag zijn voor de spelling van alle Groninger schrijvers.

De heer Nagel vindt dat de eenvoudiger spelling te verkiezen is boven die uit de eerste (nu dus te herdrukken) uitgave. Ter Laan week voor het gemak van de lezer zo weinig mogelijk af van het Hollands, om zo de Groninger geschriften toegankelijk te maken voor een zo breed mogelijk publiek. De voorzitter van Het Groninger Genootschap is van mening dat, om de jeugd te brengen tot het lezen en schrijven van het Gronings, het zaak is de spelling aan te passen bij het op school geleerde en algemeen waar te nemen woordbeeld.

Hij wijst erop dat de vereenvoudigde spelling overigens niet het werk van Ter Laan alleen was. ”Reeds voor de

● K. TER LAAN

oorlog is er een commissie van negen personen, waaronder ook Ter Laan,

ingesteld om dit voor te bereiden. Hoewel de commissie naar ik meen (mede door de oorlog) niet met een eindrapport is gekomen, hebben de gevoerde besprekingen hun weerslag gevonden in de spelling Ter Laan II. Hoewel die spelling niet algemeen aanvaard is, wordt hij toch veel gebruikt, o.m. in alle geschriften van Het Grunneger Genootschap (tijdschrift en zelf uitgegeven boeken en toneelstukken), door uw onderbuurman in de krant Simon van Wattum, in zijn wekelijkse rubriek en Jan Boer in zijn latere geschriften. "Dit betekent niet dat die spelling onberispelijk zou zijn. Ik heb zelf ook bezwaren op ondergeschikte punten, maar ik meen dat de grondslagen juist zijn. Een algemene discussie op deze basis zou waarschijnlijk tot verbetering leiden, en daardoor tot een algemener gebruik dan tot nu toe het geval is."

't Noorder Erf

bekeken door:
Rein van der Sleen &
Jan de Poel

8 nov. 1980

Die discussie mag wat ons betreft beginnen.